
Shri Parthasarathi Stavah

श्रीपार्थसारथिस्तवः

Document Information

Text title : Shri Parthasarathi Stavah

File name : pArthasArathistavaH.itx

Category : vishhnu, krishna

Location : doc_vishhnu

Transliterated by : Muthuraman Krishnamurthy

Proofread by : Muthuraman Krishnamurthy, PSA Easwaran

Description/comments : Encoded from Grantha Tamil text Parthasarathi Stavah

Latest update : September 15, 2021

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 22, 2022

sanskritdocuments.org

Shri Parthasarathi Stavah

श्रीपार्थसारथिस्तवः



श्रियै नमः ।

श्रीमते रामानुजाय नमः ।

श्रीमन्नृसिंढवरद श्रीरङ्गेशरघोत्तमैः

मूर्तिभेदैश्शुभैस्सस्य जयत्यर्जुनसारथिः

आवियुर् श्रीनिवसथार्यविरचितः

श्रीपार्थसारथिस्तवः

प्रपन्नसञ्जवनं

यतीन्दुगुणयन्द्रिका य

प्रथमो भागः ।

श्रीः ।

श्यामाभं द्विभुजं डिरीटरुचिरं शङ्भारिराजत्तरं

राज्जवायतलोचनं विकसिताम्भोजोपरिस्थायिनम् ।

श्रीवत्साङ्कितवक्षसं परिलसद्गाडेन्दुभिम्भाननं

ध्यायामो वृष्टि वासुदेवमितरैः पूर्णैर्गुणैरञ्चितम् ॥

पद्मस्थामवकुञ्च्य दक्षिणपदं संस्थाय वामं पदं

श्यामाभां वरदायिदक्षिणपदं विस्तार्यं बाह्वन्तराम् ।

रत्नाभां दधतीं प्रसूनविलसत्कालोर्ध्वभागां वृष्टि

ध्यायामो धनपीवरस्तनभरां भूषोज्ज्वलां रुक्मिणीम् ॥

श्रियै नमः ।

श्रीरुक्मिणिसमेतपार्थसारथिपरब्रह्मणे नमः ।

श्रीमत्कैरविणी क्षेत्रा कल्पकं कल्पकं नृणाम् ।

रुक्मिणीलतिकाम्निष्टं पार्थसारथिमाश्रये ॥ १ ॥

आचार्यस्सर्वशेषी स यस्मात्तस्माद्धृतात्मनाम् ।

अन्यत्र न पतेद्येव मत्सृतानति सन्ततिः ॥ २ ॥

यत्तदुक्तमविज्ञातं श्रुतिभिः प्रतिभावताम् ।

अज्ञत्वाद्येव संप्राप्ते वेत्तृत्वं वक्तृता य मे ॥ ३ ॥

अधिकारोऽत्र नोवेति कल्पना न हरिस्तुतौ ।

पश्यन्तु साधु विबुधाः तावत्कालकृलानयम् ॥ ४ ॥

अथवा कुरु काधीश पदपद्ममधुद्रवैः ।

निर्धूततापवंशोत्थः नार्हामि न हरिस्तुतौ ॥ ५ ॥

यद्वा रमानृहरिकारिजदृष्टितीर्ण-

मायाप्रवालविभवो ममताविहीनः ।

अत्यन्तशेषमतिरात्मपतीक्षणेन

स्तोत्राय सत्कुलपतेर्यतते जनोऽयम् ॥ ६ ॥

यदि वा पञ्चषाश्वश्लोकाः आरभ्याः परमाणवः ।

आह्वये तार्किकान् साधून् अणुकारणवादिनः ॥ ७ ॥

यद्वा श्रीपतिसङ्कुल्यविश्रुतेतुत्ववादिनः ।

आश्रये निगमान्तार्थान्(१) ज्ञानवत्प्यापितात्मकान् ॥ ८ ॥ var (१) त्रय्यन्तवृद्धान् ॥

अहो नु विश्वपतिना स्वतन्त्रेणाऽऽस्वतन्त्रधीः ।

प्रवेशितोऽस्मि सुदृढं गुणरत्नाकरे निजे ॥ ९ ॥

यद्भ्रम्भे मरुतः सुरासुरगणाः कान्ताः सुराणां स्त्रियः

ज्योतिश्चकमथाऽऽजश्च शशभृत्सूर्यस्तदन्ये ग्रहाः ।

अन्ये सत्यपरायणा मुनिगणा ये यापि दिव्यर्षयः

ते चिन्तां न य यन्ति यान्ति य पुनर्यावत्कृत्वाविष्कृति ॥ १० ॥

यद्वा सद्यर्षपरिवीक्षणलब्धलृष्ट

ज्ञानप्रदीपविलसद्धृदयावकाशः ।

राजाधिराजयद्गुराट्-चरितामृताब्धि-

रत्नानि तानि कलयामि यथा स्वशक्ति ॥ ११ ॥

तमोऽन्ता कृष्णः गगनचरतेजोविलसितः

निरुन्धन् द्रष्टृणां नयनपथनिम्नोऽन्ततथियम् ।

मनुष्यान्त्यान्वा निजनिजपदस्थांश्च कलयन्

कथं तद्भ्रम्भासौ जलधिसुतया भाति सकशः ॥ १२ ॥

कृनेः पुष्पैरसुकलितमडावीचिभिः

दोर्भिरुच्चैर्लक्ष्मीस्थानायितसुदुदयो ।

वाराराशिः किंभेषः सत्त्वस्तोमानजड वर वारिराशिः

मलाङ्गोऽयं वाथ कृष्णः श्वासोद्भेदा

उत्सुररिपुः चित्रधामैकराशिः ॥ १३ ॥

कल्पस्तोमः प्रसूनैरसुसुपरिमणैर्भुषणैर्भुषितो वा

शाभालक्षोपजुष्टो द्विजवरनिवडेरान्तगानैर्गरिष्ठः ।

सूर्योन्मुत्स्याममुक्तः स्वपदनतिमतां छायाया तापडारी

उन्तायं लोकनाथः नतभवडरणाभीतिमुद्राविलासः ॥ १४ ॥

किं वा विष्णुपदस्थमेघनिवडः विद्युच्छ्रिया भूषितः

सन्तमाभिलतापलृन्निजगुणो दृष्टस्सद्वैवोन्मुपैः ।

अध्दा दिक्षुविदिक्षु कीर्तिकलितः दोषैरजुष्टस्वतः

यद्धेदं सुदिनं यदीक्ष्णदिनं कृष्णश्चिन्त्रया मोदते ॥ १५ ॥

अडुणपदसुजुष्टः छन्दसां वाथराशिः

निम्बिलजनपवित्रात्मीयशब्दप्रचारः ।

अडुमुपभुजशाभाकल्पिताशेषभोगो-

ऽनवरतकलितश्री श्रीसभः पार्थसूतः ॥ १६ ॥

सुराणामास्थानं विविधचिदचिद्धृन्निवलयः

सदा गीतानन्दप्रकटितमडात्मीयविभवः ।

सदाऽऽगत्याश्चिष्टः सकलजनरक्षामतिपदं

सुमेरुर्वा यद्वा उरिरम्बिलनिर्माणाणिपुणः ॥ १७ ॥

रथ एव कलिताक्षो योजितात्मीयचक्रः

रिपुदमनपरात्मा दिव्यगन्धर्वजुष्टः ।

स्वकलितअडुशक्तिः दूरदृष्टस्वकेतुः

सकलनयनदृष्टः किं रमेशः स्वतन्त्रः ॥ १८ ॥

सुरभिरिव सुराणां स्थानभूताङ्गयष्टिः

सकलमुनिगणैर्जया डोमरक्षाप्रधानः ।

सुकलित अडुधर्म्मैरेव दृष्टस्वतृपः

स य यद्दुकुलनाथः स्त्रीसमाजद्विशिष्टः ॥ १९ ॥

रत्नाकरो जलधिवत्सुविशालमूर्तिः

स्त्रीरत्नजन्मनिलयो निलयो गुणानाम् ।

मुक्ताप्रवाणविलसत्परभागजुष्टः

लक्ष्मीपतित्वविभवेन विशेषितोऽसौ ॥ २० ॥

आनन्दाप्यविमानतल्लज्जुया नित्यं समुद्भासिते

क्षेत्रे कैरविणीपटेऽतिविलसद्व्यालयेऽन्तर्गुहे ।

उद्यद्दक्षिणवृत्तभाडुविलसन्मङ्गुषारवामोदिता

शेषप्राणिययस्तदन्यभुजसन्निर्दिष्टपादाङ्गुष्ठः ॥ २१ ॥

श्रीमान्वेङ्कटकृष्णनामयदुराङ्ग-भक्तान् निजैकाश्रयान्

कुर्वन् सोदरपुत्रमित्रसङ्घितान् सुभ्रातृपुत्रैस्सख्य ।

श्रीतोऽडादिमभूभूते शुचिधिये सन्देशयन् स्वां तनुं

श्रीवैभानसभक्तमुद्गभमुनिवर्यात्रिप्रतिष्ठापितः ॥ २२ ॥

द्राव्यामेव न तेभ्य शेष यदुराडिष्टैडिकामुष्मिका-

भिष्यार्थं प्रददत्स्मिताननविधुर्दोष्यामतीवोज्ज्वलः ।

श्रीमद्रामसुसात्यकिप्रगुणवत्प्रधुम्नपुत्रोत्तम-

स्वारातिप्रथयानिरुद्धदयितैर्विद्योतते सङ्गतः ॥ २३ ॥

श्रीमन्सिद्धवरदश्रीरङ्गेशरघूत्तमैः ।

मूर्त्तिभेदैश्शुभैस्स्वस्थ जयत्यर्जुनसारथिः ॥ २४ ॥

सिद्धं जगद्धेतुतया भवन्तं रमापतिं वेदशतैस्सुतर्कैः ।

सर्वज्ञसाम्राज्यपटेऽभिषिक्तं ज्ञानन्ति सन्तो बहुशक्तिमन्तम् ॥ २५ ॥

कारुण्यविष्टयित्तः कमलसमदृशा विश्वलक्ष्म्या समानः

तत्तत्कर्मानुपप्रकृतविरहितकलेशविश्वप्रथारः ।

तत्तत्त्वान्तरात्माप्यकलिततनुभृत्कृत्यतत्कार्यसङ्ग-

श्यामोक्षं क्लृप्ततन्त्रः परिणतिसमयेऽपेक्षिते मोक्षदायी ॥ २६ ॥

श्रीवैकुण्ठावस्थितो वासुदेवः

श्रीभूनीणाभिश्च शेषासनस्थः ।

शेषश्चासङ्गासवृद्ध्यानुगुणयात्

पात्रं विश्वं भङ्गासृष्टयोः करोषि ॥ २७ ॥

वङ्गप्रभापरिणतिस्तवदिव्यदेहः

सरसिजगृहया करेणवा यत्तव वदनेऽर्पितरस्यताप्रभावम् ॥ ३६ ॥

शेषभोगशयनान्मृदुणं किं भाग्यशालिवटपत्रमनर्घम् ।

यत्र क्लृप्तशयनोऽर्भकवृत्त्या कल्पसेऽस्य जगतोऽङ्कुरणाय ॥ ३७ ॥

निर्मितेष्वथ जगत्सु य सर्वेषूख्यनीयपरिकर्भुरितेषु ।

अन्तरात्मविधयाभिलतत्त्वेष्वद्भुताङ्कितिरमूनि भिभर्षि ॥ ३८ ॥

अेकउपमिव या प्रकृतिर्वा सा विवर्त्तमुपलभ्य दृशा ते ।

नामरूपकलितं य यथार्हं भूजलेन्द्रियगतीश्च भिभर्ति ॥ ३९ ॥

व्यूहत्रयं व्यूहयतुष्टयं वा किञ्चिन्निमित्तेन करोषि उपम् ।

उपान्तरं वार्जुनसूत हृद्यं यद्विश्वरूपं कुरुपर्षदात्तम् ॥ ४० ॥

विशाले लोकेऽस्मिन्विधिवद्वलजुष्टे नूनिवडे

यदीच्छावैगुण्यात्प्रभवति मिथो हिंस्रविधया ।

तदा तत्रैकस्सन् तद्दुचितसुभाधाश्रितमतिः

स्वतस्नेहाधिक्याद्द्रवणार्णवविरोधाय भवसि ॥ ४१ ॥

प्रकल्प्य जगदीक्षणं तदनु विश्वसंरक्षणं यथा-

विधि ततो लयस्तदनु श्रुवसञ्श्रुवनम् ।

स्वतो निजधिया क्वचिद्वय परात्मसंवेशनं

ततोऽन्यविधया क्वचिद्ध्रु तनोषि नर्मश्रिया ॥ ४२ ॥

सर्वज्ञाभावाद्यथा विसृष्टे श्रुवात्मवृन्देऽप्यधिकारभाजि ।

ज्ञात्वाऽऽर्तिडारिप्रभुप्रवृत्तिं त्वां स्वं स्वतन्त्रं मनुते हि कश्चित् ॥ ४३ ॥

अनुद्यास्तमयोऽमृतसागरादमृतदीधितिरेष मुभाभिधः ।

अनलशेशसुरेशमुष्णोद्भवप्रभुरथो परिलुप्ततमः कथम् ॥ ४४ ॥

मुभमथपरिपूर्णान्द्रभिम्भे त्रहणरुथी तव केतुसैल्लिकेयौ ।

असितरुचिभरभ्रुवोर्मिषेण प्रधितधियः किल शङ्कुयेति मग्नाः ॥ ४५ ॥

उभयविभूतियोगसमयोर्यतिरत्नमडो

ऽङ्कुरलणितेन्द्ररत्ननिलयो निलयो नृदृशाम् ।

जलनिधिकन्यकाकरधृताम्भुरुडद्वितये

नवनवडासकृत्तव डिरीटपतीरविरुक् ॥ ४६ ॥

कुण्डलं मुभमण्डनं श्रुतिलम्पितं मणिःकल्पितं

श्रीमदंससुसङ्गतं निजभाविधूततमोगाणाम् ।
 नित्यमुक्तसभागतार्थिगाणार्थपूरणानिस्तुलं
 नेह नास्ति य नास्ति येति समत्ववादिनुधोषितम् ॥ ४७ ॥
 स्वातन्त्र्यवैयर्थ्यवत्सलत्वपूर्णात्वशूरत्वसमत्वमुष्यान् ।
 संसूययत्यात्मगुणान् बुधानां त्वज्जानुलगायत वृत्तभाङ्गुः ॥ ४८ ॥
 प्रश्छायभाङ्गुशाभानां पल्लवोऽङ्गुणयः किल ।
 अर्थिवाय्वनुगावैरिडमलामर्भकर्त्तनाः ॥ ४९ ॥
 कमलोदरसोदरपाणितलं विनताभयसत्रकथाकुतुकम् ।
 सगरात्मजपुण्यनदीप्रभवं कपटाकृतिसूतमहं कलये ॥ ५० ॥
 विषयाग्निशिभापरितमनुणां
 विमलामृतसागरकर्मगुणाम् ।
 शिभिवाङ्गुन तत्पितृवन्द्यपदं
 कपटाकृतिसूतमहं कलये ॥ ५१ ॥
 द्रोणसुतशस्त्रपरितमनुरक्षा-
 कल्पकधियं सुजनकल्पकमिडस्थम् ।
 देवपतिनन्दनजपारियुतजाता
 कर्षकधियं कलुषडास्त्रिगुणमीडे ॥ ५२ ॥
 कीडितेन सुभ्रमदं परिपीडितासुरनायकं
 पालितामरनायकं परिपीडितासुरराक्षसम् ।
 वारिराशिसुतायुतं भलवैरिरत्नगिरित्विषं
 वामनोन्नतधीविडीनमथाश्रये नरसारथिम् ॥ ५३ ॥
 करकलितकशं गजेन्द्रवश्यं
 भलरिपुसोदरभावदत्तचित्तम् ।
 मृदितरिपुगाणं शितैश्च शस्त्रैः
 अनुसवनं लुदये स्मरामि सूतम् ॥ ५४ ॥
 अनुगतसिद्धिचिन्त्रियन्तुभावं
 स्मृतिगतसर्वजनावनाप्यसत्रम् ।
 विपिनसुमसृजा विभूषितांसं
 श्रुतिशतनिर्जितसद्गुणं भजेऽहम् ॥ ५५ ॥

जलनिधितनयाकृतात्मदेह-

श्रमलरवन्धनमालिकेति सद्भिः ।

अनुकलकृतशङ्कया तमीडे

कलितरुया वनमालया प्रलृष्टम् ॥ ५६ ॥

भुजकान्तिवारिनिधिसङ्गताविमौ

शङ्कराविति स्तिमितदृक्कसरोजया ।

रमया विशालकृपया सदेक्षिते

नयने स्मरामि मम तापनुत्तये ॥ ५७ ॥

कलितोर्ध्वपुण्ड्रतिलकं मृगीमदैः

स्मयमानयन्द्रवदनं जितश्रमम् ।

कमलाक्षिपातसुभगं रसावलं

तपनीयवस्त्रधरमाश्रये सदा ॥ ५८ ॥

अणिकुलदणनार्द्धकुन्तणाढ्यं

विमलदृशामणिकाक्षरप्रणामम् ।

अणिकवचनदूरसत्कटाक्षादृत-

विबुधं प्रणमामि पार्थसूतम् ॥ ५९ ॥

भुजकान्तिनाम्नि जलधौ सुभाषणे

स्मितमौञ्जिकाधरसुविद्रुमं नवम् ।

वरनासिकाप्रततिनागभास्वर-

द्विकपद्मधीकरदृशं श्रये उरेः ॥ ६० ॥

उदराङ्गजातगणनार्पिता अथो

रदना अतीव धवणाश्शुभावलाः ।

रुचिरप्रभाविजितकुम्भलश्रियः

स्मृतिसङ्गता नरसम्पत्त्य मे श्रियै ॥ ६१ ॥

पद्मामुपेन्दुकृतसङ्गवर्णार्क्षभावौ

तद्भावसङ्गविशदीकृतसुन्दराङ्गौ ।

पार्श्वस्थद्रष्टृजनदृष्टनिजात्मभिम्भौ

वन्दे उरेस्तुलितशैलतटौ कपोलौ ॥ ६२ ॥

उदारकृतवीक्षणं विनतशोकनिर्वापणं

विदर्भतनयाञ्चितं विविधतापसंशोषणम् ।

विशालधवणप्रभाश्रयवशाश्रय निघ्नं नृणां
पृथासुतरथाश्रयप्रभुनिरीक्षां प्रार्थये ॥ ६३ ॥

यत्पातलेशाखिल कौरवाणां
वृन्दं कथाशेषितमेव दृष्टम् ।
किमत्र चित्रं मम जन्महेतु
मर्मद्रुतं नश्यति तत्प्रपातात् ॥ ६४ ॥

अहो जनानां व्यसनाभिमुष्यं
तद्दृष्टिपातादतिवर्तमानाः ।
आभ्रज्जसृष्टेरनुवर्तमान-
संसाररूपे यदमी पतन्ति ॥ ६५ ॥

यदा पार्थसूत प्रभातारुणाब्ज
प्रभातुल्यदृग्लेशधूतात्मतापः ।
अभूवं प्रभातप्रभः काणरात्रिः
कथं मां तु कुर्याद्भवाभ्या क्षितीन्दी ॥ ६६ ॥

उरिनयनसुधाप्रवाहपूतः
स्मितमयचन्द्रिकयास्य धूततापः ।
तदनघ मडिमाऽऽत्मदृग्जितोऽहं
दृष्टि कलये किमु भीतिमात्मनाथ ॥ ६७ ॥

करकलितकशे सशङ्खभयके
जलधिसुता विलसद्भुजान्तराणे ।
त्वयि विलसति सर्वदे सुन्दरं ते
ननु रचिताञ्जलिरन्यतः कुतस्स्याम् ॥ ६८ ॥

जलनिधितनयादोर्वल्लिपुष्पौघशङ्कु
प्रसृमररुचिरेभा कङ्कणोल्लासिकण्ठः ।
भृगमदकलुषोऽयं लोककालुष्यहन्ता
कलयतु कुशलं नः कोऽपि कारुण्यराशिः ॥ ६९ ॥

उदारभुजलोक्यनं सकलरक्षाणे लोलुपं
श्रिया य निजशोभया गलितसुन्दराङ्गं उरिम् ।
प्रकृष्टवनमालया जलधिसाररत्नश्रिया
सुकर्भुरितविग्रहं नरसभं लृटा संश्रये ॥ ७० ॥

पारिजातमिव नन्दनश्रियं

नन्दगोपमिव गोविशोभितम् ।

द्वेवराजमिव वज्रसङ्गतं

पार्थसारथिमुपाश्रये हरिम् ॥ ७१ ॥

शिद्विद्वनदीक्षं येतना पद्मिनीनां

सद्यविनतवीक्षं विस्मिताशेषदृष्टम् ।

जलधितुलितदेलं जलनुलगात्मबालुं

नररथनिलयं त्वां वीक्ष्य लुष्टो भवामि ॥ ७२ ॥

काशसुमकाशतनुमात्मपतिमीशा-

वास्यमुभवेदशिष्यरेडितगुणाब्धिम् ।

अब्धितनयानयननिघ्ननिजविश्रा-

धीश्वरनियन्त्रणधियं हरिमुपासे ॥ ७३ ॥

सम्भाषमाणांमिव जङ्गमपारिजातं

स्मेरायुधप्रसवजालविभूषिताङ्गम् ।

नित्यं श्रिया वसुधया च निषेव्यमाणां

श्रीपार्थसारथितनुं मनवै मुकुन्दम् ॥ ७४ ॥

आचार्यैरेव मुक्तो मयि च कृतदयैः सास्त्रदीपैकदोर्भिः

योऽयं देवोऽभिलेशः जलनिधिसुतया सार्द्धमाविष्कृतात्मा ।

तत्पादाभ्भोजयुग्मं कलय शरणमित्यत्र मा गा विषादं

कुर्वाणस्सत्यमेतत्त्वडमुपकलिता शेषकार्यप्रलृष्टः ॥ ७५ ॥

अष्टवर्णरथाङ्गं प्रथमाक्षरभोषितम् ।

तृतीयो वा गतोऽस्म्यद्गा तच्छेषत्वं स्वतस्थितम् ॥ ७६ ॥

तान्तोऽलं मानमुत्सृज्य धारकं पोषकं श्रिया ।

भोग्यं त्वदात्मसुगुरुद्विधा नपूर्वं स्मराभ्युदम् ॥ ७७ ॥

सर्वावस्था सलक्ष्मीकपार्थसूतदृशोक्षितः ।

निर्भयस्सर्वभावेन शरणं यामि तादृशम् ॥ ७८ ॥

तप्तस्वर्णसवर्णपार्थरथगं वीक्षाभिवृद्धाभिलं

लोकाधीश्वरकाङ्क्षितात्मवचनं वाचो विदूराध्वगम् ।

गोपालावणिडीर्त्यमानविपद्दुत्तारादिवृत्तामृतं

बिष्माद्विस्तुतिदृष्टमानसमभुं सम्भावये मानसे ॥ ७९ ॥

कलिकल्कभग्नकविमानसाम्भुज-

स्पृहणीयकान्तिभर अेष भास्करः ।

जयति प्रसिद्धविभवस्त्रयीगणो-

ध्वथ पुण्डरीकनयनस्सतां गतिः ॥ ८० ॥

पिता य माता य शरीरदाता

पोष्टा गुरुर्ज्ञानसुधाप्रदाता ।

स्त्रीप्रायमज्जुवनरोत्तमैक-

संयोजिता पार्थरथप्रणोता ॥ ८१ ॥

शङ्भयकलणितो भुजदण्डः

भीतिदृत्रतदृशां धुसदां वा ।

शत्रुवारिनिधिमन्थनजन्मा-

राति पद्मनिलया सुभसक्तः ॥ ८२ ॥

पार्थवृन्दपरिदर्शितसारं

सारभूतवचनं निगमानाम् ।

भाग्यसारमिव साधुजनानां

आश्रये प्रणयसूचितभावम् ॥ ८३ ॥

सौन्दर्यसारमिव दर्पविहीनमग्रं

यक्षुष्मतां दृढयर्कषकमात्ततोत्रम् ।

वैरप्रसक्तिरडिताम्बिलभोगभोग्यं

आत्मेश्वरं दृढयतापडरं स्मरामि ॥ ८४ ॥

भूभाग्यलब्धसुभज्जगमपारिजातं

स्मेरप्रसूनसुभगं हृलभूतरूपम् ।

शाभोपशाभपरिजुष्टमिवात्मदोर्भिः

प्रस्थायतापशमनं नरसूतमीडे ॥ ८५ ॥

वात्सल्यवरात्रिधिरदृभुतोऽसौ

दोर्भिस्तदङ्गैरभितः प्रजुष्टः ।

लक्ष्मीसमेतः कमनीयरूपः

कान्ताणकः कम्बुगणोऽस्तु भूत्यै ॥ ८६ ॥

विशालदृढयोद्योस्त्वसितभावलक्ष्म्योज्ज्वलः

द्विषदुलविमर्दनोयितसम्पूषदोर्माण्डलः ।

विनापि विनतिं बुधे सुकलितात्मभावः प्रभुः

ममाहितविमर्दने भवतु दीप्तपञ्चायुधः ॥ ८७ ॥

सिन्दूररुषितमिवोन्नततडस्तिमल्लं

मल्लेशदन्तपतनार्द्धकरप्रहारम् ।

डारावणिप्रकृतदोर्युगमध्यशोभं

रत्नविधावलितमात्मपतिं नमामि ॥ ८८ ॥

मुष्णभवकलितप्रकर्षवेद-

प्रकटितवैभवयज्ञपूजितात्मा ।

विधिडयमभकलुप्त सद्गपाणि-

प्रकृतकशाधरभन्धुरोऽस्तु मलयम् ॥ ८९ ॥

दर्शय दर्शय चारुमुष्णं ते पाटय पाटय पापमपारम् ।

नन्दय नन्दय पादनतं मां केशव केशव कारणसूत ॥ ९० ॥

सुन्दरकरिकरपीवरसङ्घिः मन्दरगिरिरिव जङ्गमयुक्तः ।

नामिजपद्मजकल्पितविश्वं पालय पालय कारणसूत ॥ ९१ ॥

पाळि पाळि भवपीडितविश्वं कोमलाङ्ग दुसुमैर्वनजातैः ।

विश्वरक्षणसुदीर्घमण्येस्थं पद्मया विलसिताननमीडे ॥ ९२ ॥

यद्दुनाथ मुदुब्धीन्दो त्वदङ्गममृतश्रुति ।

ममातिमुग्धदृढयमितश्चेतश्च कर्षति ॥ ९३ ॥

स्वकान्त्या निर्दोषं निरुद्यविबाधञ्च सुसुष्णं

प्रकुर्वन् विश्वं त्वं विमललणिताम्भोजनयन ।

सुधासारस्तोमप्रकलनमलामेघलणितः

विना क्षोणीसङ्गं विनतदृढये वर्षसि सुधाम् ॥ ९४ ॥

अहो ममेदं दृढयं विमुग्धं

नादेन जुष्टं जलधिं य पश्यन् ।

धतस्तव स्तावकभोद्ध्यमानं

समङ्गणद्वानमवैति नाथम् ॥ ९५ ॥

लावण्यवापी तव देहकान्तिः

नर्मोयिता सागरसम्भवायाः ।

नाभिस्थिताम्भोरुडयोगरम्या

वेलाप्युदारा भुजदण्डरूपा ॥ ९६ ॥

त्वद्दुन्दरनिलयं किंवाण्डजातं

विबुधगणान् अवलोकयन्ति नूनम् ।

यदि तव हि तनुस्त्वयम्प्रकाशा

परिणतमेव हि सत्त्वचित्तभाण्यैः ॥ ९७ ॥

पदनभपरिमृष्टयन्द्ररेषा

सुदृढयगा वृजिने तमोगुणोऽस्मिन् ।

कलितभङ्गुलया ततोऽपुनर्जं

भङ्गुविलसत्यपुनर्भवाय मलयम् ॥ ९८ ॥

त्वत्पादाभ्युजरेभया परिणतः छत्रारविन्दध्वजै-

र्युक्तः केतुरकेतवाऽवनधियं संसूययत्यद्भुतः ।

यद्भुते मनुजोऽस्य कैतवधिया नम्रे स्वमूर्ध्नि स्वयं

सप्राप्तः परमप्रसादमसुरप्रद्वेषि विष्णोः शुभम् ॥ ९९ ॥

सस्नेहं नयनं प्रवाणसुभगः यश्चाधरः श्रीपतेः

कण्ठश्रीकरकङ्कणानुलणितः भावः प्रसादोज्ज्वलः ।

वृत्तास्ते च भुजाः पुरन्दरतरोश्शाभोज्ज्वलाः प्रांशवः

तन्मद्ध्ये सदये क्षणा उरिसिन्धी सर्वं जगन्मङ्गलम् ॥ १०० ॥

शिषिपिण्यवेल्लितसुगन्धिकुन्तलं

कमलायताक्षमपमृत्युनाशकम् ।

अमृतद्रवश्च्युतिकटाक्षवीक्षणं

हरिमाश्रये विजयसारधिं प्रभुम् ॥ १०१ ॥

स्फुरदिन्द्रनीलसुभगत्विषं हरिं

युवतीकटाक्षविशिभावमर्दितम् ।

प्रभुताश्रयोचितविशाललोचनं

कमलाकटाक्षहततत्त्वसम्प्लवम् ॥ १०२ ॥

प्लवगर्षभानुगुणशीलसागरं

श्रितरासमण्डलधियं स्मिताननम् ।

भुजगेन्द्रमूर्ध्नि कृतपादमद्भुतं

भवसागरप्लवपदाम्भुजं श्रये ॥ १०३ ॥

भज हृदयसुन्दराङ्गं यद्गुपतिभावं गतं स्वसौशिल्यात् ।

प्रजयुवति नेत्रनिघ्नं निघ्नं तद्भस्त्रसंघतौ श्यामम् ॥ १०४ ॥

शिषिपिञ्छसारकृतनीलकुन्तलं

कृतयोगनित्यपरिदृष्टविग्रहम् ।

निगमावतंसरमणीयभूषणं

तरुणीवशं कमपि बालमाश्रये ॥ १०५ ॥

स्फुरद्दिन्द्रनीलसुभगाङ्गमेदुरं

दुरवग्रहग्रहविशेषभोयकम् ।

मुरणीनिनादञ्जितयोगियौवतं

कलये शिशुं कमपि पूतनारिपुम् ॥ १०६ ॥

पूतनाञ्जितडिम्भविग्रहवक्त्रपीततटात्मकं

भञ्जरीटञ्जितात्मलोचनपद्मया सुभगाकृतिम् ।

आकृतित्रययुक्तावारिधिसम्भवा लुण्ठिताङ्घ्रिकं

वारिरिनिभाङ्गकान्तिमहं भजेऽर्जुनसारथिम् ॥ १०७ ॥

पीताम्बरं वरभुजार्गणयोगारभ्यं

श्वासानुयायिनिगमं निगमान्तवेद्यम् ।

वेद्याभिलाकृतिकृतिं गजराजलीलं

लीलार्थविश्वरथनं कलये हृदिस्थम् ॥ १०८ ॥

अतिविशालभुजान्तरशोभितं

ब्रजकृशोदरिभावडिताशयम् ।

कमलसोदरपाणितलं हरिं

हृदि करोमि तमालवनप्रभम् ॥ १०९ ॥

कुटिलाणकपाणिविशोभिमुपं

श्रमहारिदृशां सुदृशां च हृलम् ।

कलयेऽनुकलं कमलानिलयं

विजयाञ्जिरथस्पृडयाणुधियम् ॥ ११० ॥

सन्दृष्टं प्रज्जुम्भस्थित्या पद्मवद्विश्रतोमुपम् ।

रुक्मिण्यादर्शदृष्टाङ्गं आश्रये सूतविग्रहम् ॥ १११ ॥

रुक्मिणीसहितं पार्थसूतं दृष्ट्वा स्वकैर्वृतम् ।

लक्षितः प्राणवार्थस्त्वां त्वदात्मपरिदर्शितः ॥ ११२ ॥

अथवा दर्शितोऽप्यर्थः नारायणपदानुगः ।

सर्वेषामाश्रयो यस्त्वं येतनानां शुभात्मनाम् ॥ ११३ ॥

अन्योऽपि संस्मृतो ह्यर्थः दर्शनात्पार्थसूतते ।

नमसश्शब्द रत्नस्य यस्त्वं गतिरथात्मनाम् ॥ ११४ ॥

परस्परदर्शनिजाङ्गदृष्टौ

दृधाणकोल्वासि मुष्पेन्दुभिम्बौ ।

भिम्बात्मना दृष्टजनौ निजाङ्गे

भैमीप्रजेशौ समुपाश्रयेऽहम् ॥ ११५ ॥

संश्लेषोऽर्षसिद्धौ नरहितनिजमुपाश्रयावेकतत्त्वौ

किंवत्यालोलधीभिर्विमृदितलणितोत्कृष्टतत्त्वानुभावौ ।

भावातीतात्मभाववपि जनहितया लोकवासैकमत्या

कुलमाश्र्याविग्रहौ तौ जनहितकलनौ रुक्मिणी पार्थसूतौ ॥ ११६ ॥

सौन्दर्यस्यैकराशी विदितसमगुणौ भिम्बभूताविवेभौ

नाथौ भूतिद्वयस्याप्यपिलम्भपरौ दर्शितान्योन्यसाभ्यौ ।

श्रीमन्तौ कीर्तिमन्तौ ज्वयन य विधयाऽदृष्टवैगुण्यभावौ

भावौ सर्वश्रुतीनां कथमिव घटते तद्गुणालापनादौ ॥ ११७ ॥

आदौ तौ सृष्टिभवावपिलसमयसंस्कृतद्वौ विनैकं

दातुं वासं ग्रीहीतुं नयनयुगमिवाकुलम् पार्थक्यकार्यौ ।

श्रीलक्ष्मीनयकौ य प्रथितकरुणया व्याजतः किञ्चिदेतौ

अस्माकं भाग्याराशी जनदृशि य पृथग्भावमाप्तौ श्रयेऽहम् ॥ ११८ ॥

उन्नतांसपरिलम्बिकुण्डलौ कुण्डलोपमितसूर्यमण्डलौ ।

मण्डलाधिपतिवृन्दवन्दितौ रुक्मिणीविजयसारथी भजे ॥ ११९ ॥

शूङ्गारशान्तिरसवारिनिधी उभौ किं

किं वा नृशोकदण्डनाचिरदीप्तमेधौ ।

किं वार्धिकाङ्कितसदर्थितदेवरत्ने

चित्ते करोमि तरुणीमणिपार्थसूतौ ॥ १२० ॥

अञ्जनाभो हरिः स्वर्णकान्ती रमा

सङ्गतौ प्राणिनां प्राणानप्रियौ ।

पद्मनेत्रश्रियौ यारुमन्दस्मितौ

संश्रये रुक्मिणी पार्थसूतायुभौ ॥ १२१ ॥

निजाङ्गलावण्यगतात्मलोडौ

परस्परसङ्गप्रतिबिम्बिताङ्गौ ।

दंसाविभौ वृद्धगुणौ सुदुर्षौ

वन्दे रमापार्थरथाश्रयौ तौ ॥ १२२ ॥

निजरुथिपरिमृष्टदृत्तमस्कौ

विमलरुथिस्मितशोभि गण्डभागौ ।

कुसुमित सुभगावशुत्तमाला-

विवजलधिप्रभवानरैकसूतौ ॥ १२३ ॥

अहो नु संप्रार्थयते गुणज्ञौ

अयं हि दासः प्राणयाम्बुराशी ।

किमस्ति वा त्वत्तनु दृष्टिमृष्टे

मत्पातकं वां पदपद्मयूः ॥ १२४ ॥

सतां नियोगं शिरसा प्रगृह्य

निजात्मसाङ्गल्यगुणं य वीक्ष्य ।

तत्कालदर्षं वृद्धि चिन्तयित्वा

यथा स्वधीशक्तिकृतेऽहं माला ॥ १२५ ॥

वामर्षिताहं कृतिमूढचित्त-

कृतापि युष्मद्गुणसंप्रयोगात् ।

आमोहं त्वावडलब्धवर्णा

शुचाञ्छिरं वां य मुद्रे कवीनाम् ॥ १२६ ॥

लक्ष्मिन्सिंहादि शठारियोगि

समर्षितो वां पदपद्मजय ।

त्वद्दासकृत्येति य पश्यतं तां

सत्सूक्तिमाला युवयोर्मुद्रेऽस्तु ॥ १२७ ॥

श्रीमते श्रीवणशठकोप श्रीलक्ष्मीनरसिंह-

शठकोपयतीन्द्रमहादेशिकाय नमः ।

श्रीमते श्रीवणशठकोप श्रीरङ्गशठकोप-

यतीन्द्रमडादेशिकाय नमः ॥

अतिसरणपदप्रसूनगुम्भे

उरिपदपद्मधुद्रवे स्पृहा वा ।

रसिकबुधगणाराग्रा लुविस्थाः

नरवरसूतनुतिं प्रपश्यतेनाम् ॥ १२८ ॥

॥ शुभं भवतु ॥

End of Part 1

द्वितीयो भागः ।

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीः

नमश्चिन्मैजगन्मातः तुभ्यं सर्वनमस्कृते ।

स्त्रीरत्नेन त्वया विष्णुर्दोर्मध्यं नित्यभास्वरम् ॥ १ ॥

त्वया विना न य उरिः न य त्वं उरिणा विना ।

न युवाभ्यां विनाडं नो युवामपि मया विना ॥ २ ॥

जगत्पतिस्स भगवान् मातस्त्वं उरिवल्लभा ।

नित्यदास्योऽलमिति य प्राणवप्रतिपादिताः ॥ ३ ॥

प्राणवमयरथेऽग्रतस्सविष्णु-

उरिसम्भिन्मध्यगता सुमध्यमा त्वम् ।

अलमपि युवयोर्धीनवृत्तिः

यरमपदस्थित ओष रक्ष्य येव ॥ ४ ॥

केचिद्भदन्ति रथिनं उरिमेव मुष्यं

अन्ये तु नित्यकृतदास्यममुञ्च्य जुवम् ।

आधन्ततस्स्थितिमतोरनुकूलधीर्य-

त्तां त्वां य सूक्ष्ममतयः प्रवदन्ति मुष्याम् ॥ ५ ॥

यश्कु(?)न्दो वृषभस्त्रिपादकलितस्तद्भङ्गगोऽयं उरिः

तन्मध्ये भवती ततः कृतपदः जुवश्च दास्योचितः ।

जुवे क्लृप्तयाभरा य भवती त्वदृक्प्रसन्नो उरिः

युष्मद्दास्यङ्कतोद्यमात्रतजनानूरिकरोति प्रभुः ॥ ६ ॥

अतिथिरसलवासयोगभूम्ना

पदविनतं न य उतुमत्र युक्तम् ।

तव तु सुकरुणार्द्रदृग्भङ्गिम्ना

उतवृजिनं शरणोक्तिसादरं माम् ॥ ७ ॥

प्रतापपरिपाटिभिः विमतदण्डनैर्भीकरं

समीक्ष्य पतिमीदृशं हरिसभिस्स्वपादाभ्युजे ।

विशेषविनतं नरं मृदितकिल्बिषं वीक्षाणात्

पतिं नयसि सान्त्वनोर्जितरुषं सतां रक्षकम् ॥ ८ ॥

जगतामनुकूलदृग्विलासै-

स्तमसां उन्तुभिरार्ततापदृष्टिभिः ।

जननेत्रयकोरपारणार्तैः

स शुभं यथ्य करोषि विश्वमेतत् ॥ ९ ॥

पराङ्मुभानथपरमार्थदूरगान्

सुधासभिप्रातिविदूरगानपि ।

जनान् धिया जगदनुकूलया य सा-

ध्युदकवागमृतरसेन सिञ्च्यसि ॥ १० ॥

परत्वेन परामृश्य पतिं य जगदीश्वरम् ।

भीतानां प्रणतानां य वाक्यं श्रुतिपुटेऽकरोः ॥ ११ ॥

यथा स सेव्यते विष्णुः कल्याणगुणसागरः ।

तथा त्वमपि कल्याणि कल्याणवडसद्गुण ॥ १२ ॥

यथ्यक्षुर्विषयं गताथ भवती सन्तीर्णदुःखाम्भुधिः

मर्त्योऽयं यद्विदिव्यदृष्टिपदवीकलमानुषङ्गस्तव ।

सोऽयं धूतपराभवः परिगताशेषार्थलाभः प्रभुः

सूयैश्छत्रसुखामराञ्चितकरैरामैश्च संसेव्यते ॥ १३ ॥

हरिदोर्मध्यगा या त्वमतिदीनान् श्रितान्नरान् ।

वीक्षाणात्तुल्यविभवान् करोष्यमृतसोदरि ॥ १४ ॥

यत्र दृष्टिर्निधिसत्र गजश्वरथसम्भृतः ।

पुत्रपौत्राभिवृद्धिश्च तव चित्तप्रदर्षकृत् ॥ १५ ॥

सा त्वं सुधाब्धिशितांशुपद्मविष्णुभुजान्तरात्
आनन्दनिलये भासि पार्थसारथिना सः ॥ १६ ॥

श्रीरस्तुः ॥

End of Part 2

तृतीयो भागः

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीयै नमः ।

श्रीमते श्रीमच्छठकोपश्रीलक्ष्मीनरसिंघशठकोपयतीन्द्रमण्डलेशिकाय नमः ।

लक्ष्मीनृसिंघमण्डलावनभद्रदीक्षं

तद्धर्मनित्यनिरतां दयितां य तस्य ।

तत्पादपद्मयुगसक्तनिजात्मलंभान्

तद्धर्मरक्षणपरान् कलये सदाहम् ॥ १ ॥

श्रीरङ्गनाथपदमद्भुतदानवृत्त-

भावान्वितं विबुधसङ्घसमाश्रितं य ।

सर्वत्र दृष्टबहुधर्मधियं स्वभक्तैः

दृष्टात्मवैभवममुं यतिवर्यमीडे ॥ २ ॥

श्रीविष्णुपादपरिसञ्चरदक्षशीलं

नित्यं नरार्पितमङ्गोपनिषत्सुसारम् ।

सारात्मलुब्धवयनं वयनातिदूरं

कृष्णं श्रये सुकलितामृतमेधवृत्तिम् ॥ ३ ॥

लक्ष्मीनृसिंघशठजित्करुणाम्बुराशिं

निभ्रोजतकमविवर्जितमद्वितीयम् ।

निर्धूततापमवनीतलदेवताना-

मुञ्जुवनप्रदममुं रमणीयभावम् ॥ ४ ॥

पद्मानुबन्धसुभगन्धवलं सदैव

स्वान्तर्गताभिलसुसद्गणरम्यमूर्तिम् ।

सच्छङ्खप्रयकविलसच्छुभलेतुभूतं

निर्धूतसन्नतभवं भवि भाग्यराशिम् ॥ ५ ॥

मत्स्यादिकूर्मकिटिसुन्दरसिंहाभर्व-

नित्यार्पिताशयमवर्जितरामभावम् ।

कृष्णं त्वयिष्यकलने क्वयिदृच्छभाव-

मन्नाधिरोडपट्टपोषणतत्पराशम् ॥ ६ ॥

नारायणैकनिलयं स्ववशामरौघं

सद्धर्मवर्द्धनपरं परभागजुष्टम् ।

गम्भीरभावसुभगं स्मृतिशुद्धिदायि

सद्धर्मकृद्धरणिदेवगणैरमुक्तम् ॥ ७ ॥

उंसाणिजुष्टमविवर्जितसेतुधर्मं

तं कञ्चन क्रमकरावणिशोभमानम् ।

निर्द्धूतकल्मषगणं निजसेविनाञ्च

सत्त्वैकसंश्रयमनुन्धितनैजसारम् ॥ ८ ॥

अकवितपरभङ्गं स्वाश्रितेऽदत्तभङ्गं

विनतजनसमाजेऽदृष्टकालुष्यवेशम् ।

गुरुमिड समभावं ग्रीष्मकालेऽपिवर्षा-

स्वमलरससमेतं योगिनाथं नमामि ॥ ९ ॥

नित्यं य उंसध्वनिरागयुक्तं

सङ्गीतरत्नाकरवद्गभीरम् ।

वाद्येषु सम्मोहनवत्सुयुक्तिं

कल्याण्यनुल्लङ्घितगोविलासम् ॥ १० ॥

सदैव पुन्नागवराणिजुष्टं

श्रीरागयुक्तं मडितं रसज्ञैः ।

यथोचिते काल उपास्यमानं

भक्तैस्स्वपादार्पितसर्वभावैः ॥ ११ ॥

स्वपदविनतउंसं शोभितास्यं सुवाण्या

शुचिभङ्गुमुपरभ्यं वेदवेदार्थदक्षम् ।

विधिमिव सुभसत्यं काङ्क्षितं योगिवृन्दैः

अविरणितपदं तं मर्त्यसिंहाद्विपुंसः ॥ १२ ॥

विस्तीर्णाश्रुतिरोचिषा परिगतं लोकांश्च कारुण्यतः

निक्षिप्याभिलयक्षुषां सुभकरे कण्ठे पवित्राञ्चिते ।

तत्तद्दृश्यवशाद्दलप्रदमति नियोख्यभावं विना
श्रीलक्ष्मीनरसिंहकारिजयति विद्योदितं धातृवत् ॥ १३ ॥

विनतसुञ्जनवृन्दप्रीतिविस्कारिताक्षं
भङ्गुगुणरमणीयं लोकरक्षावतीर्णम् ।
द्विरसनकृतपादं गुप्तगोसम्पदं वा
करकलितमडागोवर्धनं नाथमीडे ॥ १४ ॥

दत्ताम्बरं नतजनेषु निजेश्चयैव
धर्मादरं पिडितवन्द्यपरत्वभावम् ।
सुभ्रूलताग्रकलितोत्कनरप्रदृष्टिं
गीतार्थवद्यतिभवैमि विराजमानम् ॥ १५ ॥

दृष्टे भुजेऽस्यलणिते श्रितविषुगुपादे
तादृग्विधौ क्व य तिरोहितवृत्तभावे ।
काले सुवृत्तवति वा सुकण्डुयुक्ते
कस्सत्पतावपि मतिं न जडाति धीरः ॥ १६ ॥

या वै शिष्या यतिवरस्य निजानुत्तपा
कौटिल्यलेशरहिता प्रविभात्यनल्या ।
यद्वा शिषी स य तथा क्व य साधुवृत्ताः
धाम्ना शिषीति गदितुं किल संप्रवृत्ताः ॥ १७ ॥

भूर्ध्रापि सद्भूतमयो यतीशः
यदेनमाडुर्भुवि भूसुराणाम् ।
मूर्धानमप्यन्त्यशरीरभाञ्जं
मूर्ध्न्यापादाम्बुज अेष योगी ॥ १८ ॥

अद्वैतगन्धानवधूय शीघ्रं
स्वाधीनवेदान्तसुरद्रुगन्धः ।
भोग्योयदस्याशु जितात्मशत्रोः
नासातिदीर्घा सङ्गला यतीन्दीः ॥ १९ ॥

अनुदितरवियोगमन्त्रजापः
यतिनृपतिः किल मूकभावपद्मे ।
उचसि नियतधीर्यतो मडा-स्यात्
भुजकमलं कृलवद्रसङ्गायाड्यम् ॥ २० ॥

यावतीड वसुधा सुविशाला

तावती भलु नृसिंहविभूतिः ।

तावदस्य वृद्वयं सुविशालं

सर्वरक्षाण्ययं सुविभाति ॥ २१ ॥

यदस्य वाक्यादधरीकृतास्ते

प्रच्छन्नबौद्धाऽसङ्कटरण्याम् ।

ततो धरो नाम रदच्छदोऽस्य

तद्योगभूम्ना डिल वाञ्छयोऽयम् ॥ २२ ॥

अथवास्य धरापि नो समा

भवती वोचितदानकर्मणि ।

विनिवेदयितुं पराजितान्

अधरो भाति मुभे यतीशितुः ॥ २३ ॥

गर्भेकुर्वन् गोमुकामो नतौघं

यस्माद्योगी भाति कारुण्ययित्तः ।

तस्मात्पीनो भाति वास्योदरोऽयं

अन्तस्थानां क्लृप्तपङ्क्तिस्त्रिवण्या ॥ २४ ॥

पार्श्वे वसन्तो वसुधाधिपेन्द्राः

समानयित्ता विषभातिदूराः ।

तेषां प्रदृष्ट्यानुनिषेवितत्वात्

प्रमृष्टपार्श्वो यतिनाथयन्द्रः ॥ २५ ॥

पीताम्भरो हरिश्श्रीमान् लली कृष्णाम्भरः पुनः ।

रक्ताम्भरो नरहरिः तस्माद्रक्ताम्भरो यतिः ॥ २६ ॥

परिवृत्तबाहुसुभलत्राजानुकः

यतिनाथ शेष सततं शुभावाडः ।

विनिवार्य भीतिमवनीतलौकसां

शरणं शरण्यगुणलक्षितो यतिः ॥ २७ ॥

भद्रासने जाग्रति योगिनाथे

समुन्नते स्वात्मगुणैश्च शश्वत् ।

ततश्च संलब्धकृलौ तदूरु

तत्रोच्चितौ पीवस्तामुपात्तौ ॥ २८ ॥

कश्चित् स्वार्थं याति पन्थानमात्मा

लोकार्थोऽसौ भाति वेदाद्भवनी नः ।

छेत्ता येषां संसृतेर्वाग्विलासैः

तेषां नृणां सौभ्यसम्पत्प्रदाता ॥ २९ ॥

अष्टोत्तरे शतपदे कृतसन्निधान-

लोकेशदिव्यसुपवित्रधृतिक्षमां सः ।

यज्ञोपवीतविलसद्रमणीयवक्षः

सुश्राव्यनादमखितो बहुरक्तकण्ठः ॥ ३० ॥

वृत्तबाहुविलसत्रयदण्डः

प्राप्तनम्रबुधपापनिर्बलः ।

सेऽवितो न यद्वि योगिवरिष्ठः

का गतिर्भवजिगीषुजनानाम् ॥ ३१ ॥

ब्रह्मसूत्रदृष्टयो यतिराजः

व्यासपाद एव विष्णुपदस्थः ।

भूसुरेशकुलवृद्धिकरोऽसौ

संश्रितेष्टबहुवृद्धिकरस्स्यात् ॥ ३२ ॥

बाहुना सुकवितत्रयदण्डः

योगिनां परिवृढः करुणाब्धिः ।

यूथमेवमभिलावनदक्षं

दृत्सु मां कलयतेति गिरन्तु ॥ ३३ ॥

पादङ्गुणीयनभनूतनयन्द्रलोभा

सेवापरा यद्वि नरा विबुधा भवेयुः ।

तेषां मनांसि सुनिरस्ततमांसि लोकेशे

नैव क्वचित् पुनरमीषु तमोविकाराः ॥ ३४ ॥

थरणाविल शङ्भयङ्करेभो-

ल्लसितौ श्वक्षरातमौ बुधैर्धृतौ यौ ।

भवसागरमग्रमर्थपोतौ

यतिभूभृन्मखितस्य संश्रयेऽलम् ॥ ३५ ॥

सामुद्रिके वा यद्वि वा बुभुत्सा

यतेः पदाब्जं तु निरीक्ष्य सम्यक् ।

यथाविधानं ननु लक्षणानि

स्वया धिया कल्पयत प्रभुद्धाः ॥ ३६ ॥

सद्धर्मशास्त्रे यद्वि वाऽन्यशास्त्रे

नित्याह्निके वा हरियागकृत्ये ।

अदो यतीन्दोः परिपश्यतात्र

कृतं यदेते न हि शासनं वः ॥ ३७ ॥

अन्यत्र वा यत्र हि संशयस्स्यात्

भक्त्या समुद्गीक्ष्य यतीन्द्रधर्मम् ।

निश्चित्य तन्निर्णयमेव सत्यं

जानीत धर्मं य तमेव यूयम् ॥ ३८ ॥

श्रीरङ्गवासरसिकं सुगुणाम्बुराशिं

प्रातः स्फुरत्सुरभिदर्शनलक्ष्युक्तम् ।

श्वाद्यैर्नवैश्च सुमनोभिरजस्य युक्तं

श्रीशं य तत्समगुणं यतिनाथमीडे ॥ ३९ ॥

गतभयं श्रुतिपालनधीर्यतिः

अभिलकालमनन्तनतद्विजैः ।

निगमयोग्यदिने स्मृतिगौरवात्

निम्बिलवेदविचारमयारयत् ॥ ४० ॥

अमृतदानमतिर्निजसेविनां

सुमनसामजलनिजविग्रहः ।

यतिरिडाद्भुतलक्षणयोगिवा-

गमृतदानमडादरधीरसौ ॥ ४१ ॥

भूसुरौघमशेषेण डिरेण्याक्षं वयोऽमृतैः ।

विनिवर्त्य रसास्वादे कृतबुद्धीनकारयत् ॥ ४२ ॥

डिरेण्यदो हरिश्चासौ यतिश्चेत्येनयोर्द्रयोः ।

आधः क्वयिद्यतिश्शश्वद्विस्मयः कस्य वा कृतौ ॥ ४३ ॥

लंसद्रयं स्मृतिगतं सुपवित्रमूर्ति-

स्मृत्या नृणां विधिक्षृताभिलवेदजातः ।
 अेकोऽन्य अेष नरसिंढशठाशियोगी
 सर्वत्र दत्तनिगमो द्विजवर्यजाते ॥ ४४ ॥

विभुधराऽवने विलसन्मतिः
 कविमकोपपदं कलयन् यतिः ।
 अजडदेव निजाभिलवैभवं
 निभिलविडमशालिपदाभ्भुजः ॥ ४५ ॥

येषां य स्मृतिमावृढं यतेश्चरितमङ्गणम् ।
 ते नृपास्सन्नता यस्य तत्साभ्येन नृपा छितः ॥ ४६ ॥

यत्कृत्यदर्शनवशादभिलाघनाशः
 यदर्शने सुमनसां न य तृप्तिरस्ति ।
 गुर्वाज्ञया नियमिताविड योगिरामौ
 विश्वावन्क्षमगुणौ शरणां प्रपद्ये ॥ ४७ ॥

तीर्थे कृतादरौ द्वौ तु रोडिणीशानयोगिनौ ।
 कृष्यौकसंश्रयौ नाथौ तारतारप्रकाशकौ ॥ ४८ ॥

क्वचित्पुण्यदेशे कृतात्मावतारौ
 क्वचिद्दर्शिताशेषरक्षास्वभावौ ।
 जिताशेषशत्रू मुदा सर्वसेव्यौ
 वरौ सत्यवाचौ सुधर्मैकचित्तौ ॥ ४९ ॥

वराशेषलोकप्रमाणास्ववाङ्मयौ
 नतोत्तारकौ योगिकृष्यौ गुरु तौ ।
 रसोद्धारदक्षौ मढायामुनेय-
 प्रभावादरौ दूरधूतामरेशौ ॥ ५० ॥

गुणाभ्भोनिधी दिव्यपद्माक्षमाला-
 वृतांसौ सुदंसादृतस्वीयवाङ्मयौ ।
 स्ववाङ्मयावणीधूतगाङ्गेयपूर-
 ध्वनीध्वानमाधुर्यनम्राभिलेशौ ॥ ५१ ॥

तेजस्त्रयोव्लासितोऽसौ कृष्यो नृडरिकाश्रिजः ।
 लक्ष्मीमर्त्यमृगेन्द्रश्च भजेऽडं तुल्यवर्यसः ॥ ५२ ॥

कर्णश्च दानाद्भुवि सुप्रसिद्धः

सूर्यात्मजोऽयं नकुलस्य वैरी ।

सुरेशदत्तानघदिव्यशक्तिः

स्मृत्या तु डीनः स्मृतिमान् यतिस्तु ॥ ५३ ॥

अनादिकावाद्यकाष्ठमीम-

ज्वालाभवात्तपितस्य मेऽद्य ।

तत्तापशान्त्यै ननु दृष्टमेव

दिव्यौषधं श्रीनृडरी शठारिः ॥ ५४ ॥

अनादिकालोपचिता ष्यविद्या

तथाभितमस्य ममाद्य लोके ।

सञ्ज्वनं सर्वविधोपयोग्यं

लक्ष्मीनृसिंहाद्यशठारियोगी ॥ ५५ ॥

न य स्नानं न वा भुक्तिः भुक्तिमुक्तिः क्लृप्तप्रदात् ।

लक्ष्मीनृडरिकायात्मजातयोगिस्मृतेर्मता ॥ ५६ ॥

भवाभिधमलाहिना सुदृढदृष्टनष्टात्मनां

सुधां समुपज्वनीं ऋटिति यो ददाति स्वयम् ।

रमानृडरिकारिजात्यधिपतेरथान्यो लिष-

ञ्चरोऽस्ति यद्वि वोच्यतां क्वचन नास्ति सत्यं छि तत् ॥ ५७ ॥

विषयविषाग्निना कृतमुभेन दशेन्द्रियतः

प्रथुलभवाहिना समुपदृष्टनिजात्मवतः ।

नरडरिरेष अेव रमया सुद्रुढं कलितः

नरमृगराजकारिजमुभेन सुञ्ज्वयति ॥ ५८ ॥

डिङ्यन्तौ स्वर्वेधौ डरिः कृतसुञ्जन्मा य सुमतिः

सुधाकुम्भोद्धारोऽनुपधिदयधन्वन्तरिपदः ।

स रामः कृष्णो वा नृडरिरेषवा श्रीनृमृगराट्-

शठारिर्वा योगी भवदलनतमाय सुभ्रदाः ॥ ५९ ॥

मृतसञ्ज्वनं शास्त्रे कृष्णो राम इति श्रुतम् ।

लक्ष्मीनृसिंहाद्यशठारिद्योगिसञ्ज्वनं पुरः ॥ ६० ॥

कलितभ्रज्मथर्षेण कृतं सञ्ज्वनं क्वचित् ।

कृषणेनानेन यतिना बहुसञ्छ्वनं कृतम् ॥ ६१ ॥

यत्पादकल्पतरुपल्लवसक्तमूर्ध्ना

नैवास्ति तापनिवृद्धः परिदृष्ट ओषः ।

तस्त्रीनृसिंहपतिकारिजयोगिनाथात्

नान्यस्त्रिवर्गकुलदस्त्रिगुणप्रभेदी ॥ ६२ ॥

शिरस्सु यतिपादाब्जशङ्खयक्काङ्कितेषु वः ।

मुमुक्षूणां स्वदोर्भूलशङ्खयक्काङ्कुनैरलम् ॥ ६३ ॥

अधिकदयैकसारदृष्टये यतिभूमिपतौ

नरुदरिकारिसूनुपदगे नयनाध्वगते ।

किमिह रसायनैः नवनवौषधिसङ्घटितैः

पिबत सुयक्षुषा भवभृदारिहरे सुयतिम् ॥ ६४ ॥

क्वथन द्रोषयुतेऽपि नतप्रजे

निकटमाशु गते यतिशेखरः ।

अनघदृष्टिसुपूततदात्मकः

जयति वत्सलतानिधिरदभुतः ॥ ६५ ॥

हिरण्यस्य यैकस्य उन्ता नृसिंहः

निहन्ता य षण्णामरीणां यतीन्द्रः ।

ऋषिश्चेत्पुराणस्य कर्ता स य स्यात्

नसोऽस्त्यत्र नैवास्ति वक्ता तदन्यः ॥ ६६ ॥

अन्योपमर्देऽप्यधिकात्मकान्तिः

आदर्शवत्स्यष्टपरात्मभावः ।

स्वच्छस्त्वतो दर्शितसौम्यभावः

निजेन धाम्ना प्रयकास्ति योगी ॥ ६७ ॥

लक्ष्मीनृसिंहशठजित्करुणानिधिं तं

भूसङ्गतं य सुदृशामपि गूढभावम् ।

शश्वत्कृते परिचये गहनं गभीरं

भक्त्याञ्जनेन सुदृशः परिपश्यतैनम् ॥ ६८ ॥

यावत्कालं सन्नतौघे समीपं

संप्राप्ते वा स्वात्मभारार्पणाय ।

नायं योगी योगदृष्टाभिलेशः

भिन्नो दृष्टो दृष्टपुंसिंघचित्तः ॥ ६८ ॥

सर्वज्ञश्च कलाधरश्च सुयती रामार्पितात्माशयः

ऋर्षप्रशमाय कल्पितमतिः पूर्णो ह्यडीनैर्गुणैः ।

डासेनाधरकल्पिताहितगणस्सम्भूजितश्चामरैः

कण्ठे निर्विषवत्तया सुमनसां पूज्यो यतीन्दुश्शिवात् ॥ ७० ॥

जडोऽशक्तवान् तथा वृञ्जिनशन्तभीमोऽहितः

त्रिवर्गकृलधीः पुनः षडरिवर्गभिन्नाशयः ।

सदा भयभराकुलः बहुणतापसन्तापितः

यतीन्दुकुरुणामृताप्लुततनुश्च निर्भोरडम् ॥ ७१ ॥

यदि चिरञ्जविकासु विबुधा भवतां स्मृदणं

न भवु तपःक्रिया न य पयोनिधिसम्मथनम् ।

अपि तु रमानृसिंघपतिकारिजयोगिगुणां-

बुधिममृताभये कलयताग्रधिया निजया ॥ ७२ ॥

करुणापरिणाम ओष योगी

यतिनाथस्य च लक्ष्मणाभिधस्य ।

न छि येदवनीतलस्थिताना-

भवनेऽस्य क्व भवेत्स्वतोऽनुकम्पा ॥ ७३ ॥

रङ्गनाथमिव लोकभूषणं

वेदराशिमिव विप्रभूषणम् ।

सत्पतिं विधुमिवानिशं भजे

श्रीनुसंघशठञ्जिद्यतीश्वरम् ॥ ७४ ॥

पद्मराशिमिव तीर्थभूषणं

पद्मयोनिमिव हंसभूषणम् ।

पद्मजातमिव सत्यभूषणं

भावये नृहरिकारिजाभिधम् ॥ ७५ ॥

मूलमन्त्रमिव सर्वथोऽर्थदः

व्यापकेषु मछितश्च सर्वतः ।

जन्मशुद्धिकरशक्तिभूषितः

भक्तिभावरहितैरलक्षितः ॥ ७६ ॥

मन्त्ररत्नवदशेषभोग्यधीः

दर्शिताभिलसुतत्वनिर्णयः ।

साद्ध्यसाधनतया य सेवितः

संयमी नरुडरीशकारिजः ॥ ७७ ॥

अन्त्यश्चोको यथाऽमोघो नरचित्तप्रदाईयदः ।

तथायं सेवितो योगी चित्तोत्साहप्रदः शुभः ॥ ७८ ॥

भीष्मभूप एव रङ्गकुसुमधीः

दर्शिताभिलसुतत्वनिर्णयः ।

धर्मजातबहुविस्तराशयः

सर्वपार्थिवगणैश्च पूजितः ॥ ७९ ॥

सुधाब्धिवत्सक्तगजाम्रघोषः

रमापतिस्थानवरस्वरूपः ।

कलाधरोत्पादकरो गरिष्ठः

नृसिंहकार्यात्मजयोगिनाथः ॥ ८० ॥

सावधान एव दर्शितस्मृतिः

स्वर्गवद्भुविरभावबन्धुरः ।

कल्पवत्सङ्कलरूपमेदुरः

श्रीनृसिंहशठजिघतीश्वरः ॥ ८१ ॥

सर्वकालकविता गुण्णा यतेः

श्रीरमानृडरिराट्-शठद्विषः ।

नैव यान्ति छि समाप्तिमद्भुताः

काल एव विलयं गतो भवेत् ॥ ८२ ॥

ये ये गुण्णा निगमशेभरदृशिकोक्ता

श्रीलक्ष्मणाभ्ययतिराजसुधामनिष्ठाः ।

ये कूरनाथनियता मलिताश्च सर्वे

ते श्रीनृसिंहपतिकारिजयोगिनिष्ठाः ॥ ८३ ॥

वायामगोयरतया प्रथिता गुण्णास्ते

कीर्त्युल्लसन्निभुवनस्य दयाम्बुराशेः ।

श्रीमनृसिंहपतिकारिजयोगिनेतुः

तद्भक्तिकल्पितधिया कलिता छि डेयित् ॥ ८४ ॥

ज्ञानतोऽज्ञानतो वापि कृते कर्म्मणि यः कृत्वी ।

कृत्वी श्रीनृडरिर्भूयात् निजमूर्त्यन्तरस्तुतेः ॥ श्रीः ॥ ८५ ॥

श्रीमते श्रीमच्छठकोपश्रीलक्ष्मीनरसिं-
शठकोपयतीन्द्रमल्लेशिकाय नमः ।

शुभं भवतु ॥

End of Part 3

यतुर्थो भागः ।

श्रीगणेशाय नमः ।

श्रीः ।

श्रीमते श्रीमच्छठकोपश्रीलक्ष्मीनरसिंशठकोप-
यतीन्द्रमल्लेशिकाय नमः ।

वन्दे श्रीरङ्गगणेशजिघोशिनाथसुधाकरम् ।

यद्गाणीयन्द्रिकातृमास्सदा बुधयकोरकाः ॥ १ ॥

आजानशुद्धविलवं दत्तभूदेवभूषणम् ।

लक्ष्मीनृसिंलनिलयं सुधाब्धिमपरं श्रये ॥ २ ॥

स्ववृत्तामोदिसुज्जनं अनीयोव्यसमादरम् ।

गुरुलब्धबलैश्वर्यमपरं राममाश्रये ॥ ३ ॥

सदागमोल्लासधियं वाङ्माधुर्यान्मधुद्विषम् ।

रसार्णवैकनिलयमादिमत्स्यमिवापरम् ॥ ४ ॥

अमृतोत्पादनोपायं विबुधानां दृढाशयम् ।

उर्यशाङ्कुदृतस्वाङ्गमादिर्कूर्ममिवापरम् ॥ ५ ॥

रसाश्रयोज्ज्वलतनुं छिरण्याक्षनिषूदनम् ।

श्रीमुष्णसङ्गोल्लसितं भूवराडमिवापरम् ॥ ६ ॥

प्रह्लाददर्शितात्मानं सन्ध्याकालप्रतीक्षकम् ।

लोकावनक्षमगुणं श्रीनृसिंलमिवापरम् ॥ ७ ॥

सर्वोन्नतस्वभावाढ्यं सदागमसमुज्ज्वलम् ।

सर्वज्ञेप्सितवत्तोयं त्रिविद्धमभवापरम् ॥ ८ ॥
 निराङ्गतावनीपालं श्रीरामार्पितलृद्धतिम् ।
 श्रीरङ्गशठजिन्नाथमादित् रामभवाश्रये ॥ ९ ॥
 सर्वलोकेप्सितगुणं सर्वाह्वादैकमूर्त्तिकम् ।
 लसन्मुनिगणामोदिकृत्यं रामभवापरम् ॥ १० ॥
 कृष्णप्रभाविलसितं स्फुरतारप्रकाशकम् ।
 शुभतीर्थकृताह्लादं भवराभभवापरम् ॥ ११ ॥
 कृष्णं य येन राजन्तं धर्मस्थापनतत्परम् ।
 विजयैककरं लोकपूज्यं कृष्णभवापरम् ॥ १२ ॥
 कलिं निपात्य धर्माणां स्थापनार्द्धकृतोद्यमम् ।
 श्रीरङ्गशठजिद्योगिविधुं कल्किभवाश्रये ॥ १३ ॥
 अनधीत्य श्रुतिं सम्यगलब्ध्वा शास्त्रसम्पदम् ।
 श्रुतिशास्त्रोल्लसद्गङ्गशठजिद्धत्तवाङ् तु कः ॥ १४ ॥
 स्मृतिपावनसत्कीर्त्तेश्श्रीरङ्गशठवैशिष्टः ।
 योगीन्द्रस्य शुभं वृत्तं मद्भाषा निस्सरत्यख्यो ॥ १५ ॥
 स्वभासा भूषयन् लोकं विनिर्बिधे तमोगणाम् ।
 सर्वदा पूर्णमूर्त्तिर्लि यन्द्रमा अपरो ऽययम् ॥ १६ ॥
 सर्वत्रोच्चैस्स्थितिश्रीकृत् बुधाश्लेषसमुन्नतिः ।
 मकरेऽवतरन्नुच्चैः विश्वदेवर्क्षगो गुरुः ॥ १७ ॥
 जायमानं हरिः पश्यन् सात्त्विकानां समुद्भये ।
 यथामुमात्मनाऽऽत्मानं प्रेमणा लृष्टमना अबभूत् ॥ १८ ॥
 अहं रेष्णामयीविद्या यावत्यस्योचितेति सा ।
 स्वां य तं ग्राहयामास लोकाविधानिवृत्तये ॥ १९ ॥
 भविता ब्रह्मसूत्रीति रोद्धा निर्गुणवादिनाम् ।
 सावित्त्र्युदैक्षतामुं य सगुणब्रह्मसूत्रिणाम् ॥ २० ॥
 भविष्यति त्रिदण्डीति त्रयीमात्रानुगामिनी ।
 विवेश मधुरात्मानं मधुनाथसमाननम् ॥ २१ ॥

पदकमानुगश्चार्थं ठत्येव शुभधीरसौ ।
 पूर्वं पदकं पश्चादर्थविस्तारमग्रहीत् ॥ २२ ॥
 तर्कं प्राधान्यबुद्ध्यैव तर्कशास्त्रं सविस्तरम् ।
 प्रष्टोत्प्रतिभायोग्यं दृढं येतसि सन्दधे ॥ २३ ॥
 अत्र चित्रमिदन्त्वेव प्रतिवक्तुं क्षमेतराः ।
 स्वधीविलासभूझामुं लृधकुर्वन्नताननाः ॥ २४ ॥
 धर्मशास्त्रक्रियास्सर्वाः गुरुणा बलुमानिताः ।
 पश्चाद्रक्षिष्यमाणास्स्युरित्यसङ्कोचविस्तरम् ॥ २५ ॥
 आवीक्षकी साडिती य ते ऽप्यस्मिन् सत्यथानुगे ।
 समूषतुः कवितया सर्वरञ्जनया मुदा ॥ २६ ॥
 पूर्वसूरिप्रबन्धाश्च सावकाशां समादृताः ।
 समेत्यास्मिन् गुरौ विद्या औषुराभरणानि वा (धव) ॥ २७ ॥
 सुभितास्तास्समीक्ष्यापि गुरौ ज्ञानेशबोधिता ।
 स्पृह्येयाविशत् सौत्रीसाग्राताभ्योऽतिशायिनी ॥ २८ ॥
 तत्तद्विधासु यावत्ता सर्वाप्यस्मिन् गुरौ स्थिरा ।
 स्वस्वालङ्कार ठत्येव नित्यावासममन्यत ॥ २९ ॥
 आभिर्जुष्टं गुरुं वीक्ष्य क्षमाशान्त्यादयो गुणाः ।
 मानसेऽस्य कृतस्थानाः वञ्चलेपाञ्चिता धव ॥ ३० ॥
 विद्यगुणैरात्मगुणैर्निबद्धं बन्धदूरगम् ।
 नृडरिस्सत्यसङ्कल्पः स्वयेतस्यकरोद्गुरुम् ॥ ३१ ॥
 गुरोराशालवाले स्थुः तत्तद्विद्यालताश्शुभाः ।
 वाक्पुष्पैरस्त्रितदिशः शालिन्यश्च यशः कुलैः ॥ ३२ ॥
 श्रुत्वाऽस्यवाणीं विबुधाः सुधायां ऽरिगौरवात् ।
 स्मृडां यङ्कुः स्वबुद्ध्या न यद्वाऽनित्यामृतप्रदा ॥ ३३ ॥
 विद्याचन्द्रकया जुष्टे राजमाने द्विजेश्वरे ।
 सञ्चकोराः कृतास्वादाः अन्ये काकपदानुगाः ॥ ३४ ॥
 परिशुद्धैर्द्विर्भिस्समनसा य यथोचितैः ।
 अथ नित्योक्तविधिना तोषयामास माधवम् ॥ ३५ ॥

पाञ्चकालिकधर्मज्ञः यजन् तेनैव वर्त्मना ।
 स्वार्थामाराध्य संदृष्टः दक्षो दक्षाद्बभौ सुधीः ॥ ३६ ॥
 ये सात्त्विका मडात्मानः श्रुतिसङ्गप्रदर्षदाः ।
 उपमानमभूत्तेषां तत्तद्भृत्यसधर्मकृत् ॥ ३७ ॥
 नतात्मनां गुरुर्बन्धुः लोके नारायणो यथा ।
 यस्य शक्तिस्थिरोदका सर्वज्ञस्य भृत्यभूत् ॥ ३८ ॥
 पराशरो वा मुनिराङ्गं येन विनिर्मितम् ।
 मुमुक्ष्वात्तराणं पूर्वापराधिषु य धर्षणम् ॥ ३९ ॥
 व्यासश्श्रुतिपरामर्शी श्रुतिसारैकसूत्रधीः ।
 अभिज्ञो लोकवृत्तानां सद्भिरेषः प्रकीर्तितः ॥ ४० ॥
 शुकोऽयं कृष्णपक्षश्च वर्धमानः पद्येपद्ये ।
 निर्दोषकलयो पूर्णो गुरुलोकैकवन्दितः ॥ ४१ ॥
 दयया यति भूपालः पारमैकान्त्यसम्पदा ।
 कूनाथो भद्रवरः तत्त्वानां निर्णयोक्तिभिः ॥ ४२ ॥
 तत्त्वविस्तारभूम्ना योपकारकरसूक्तिभिः ।
 त्रयन्तदेशिकसर्वतन्त्रे स्वातन्त्र्यतायुतः ॥ ४३ ॥
 नृसिंहप्रीतिकरणो प्रह्लादोऽभूद्रुरुस्त्वयम् ।
 सद्भूतैः प्रीणयन् सम्यग्जयोत्सन्धैव जनं शशी ॥ ४४ ॥
 दिव्यक्षेत्रेषु सर्वत्र वर्षन्तं वयनामृतम् ।
 सर्वतृट्-शामनं सन्तो मेनिरे लक्ष्माणां यतिम् ॥ ४५ ॥
 प्रबन्धार्थप्रवक्तारं भीकरं तद्विरोधिनाम् ।
 कलिघ्नमथवा कारिसूनुं सर्वे शशङ्कुरे ॥ ४६ ॥
 शभङ्कृत्तसम्पन्नः पारमैकान्त्यभस्वरः ।
 लृद्यङ्गमकीर्त्याढ्यः गुरुलोकैकवन्दितः ॥ ४७ ॥
 तत्तादृग्गुणसम्पन्नं सञ्चारिञ्चैकवत्सलः ।
 लक्ष्मीनृकेसरी स्वार्थे यतीन्दुमकरोद्गुरुम् ॥ ४८ ॥
 लक्ष्मीनृकेसरी सात्क्षात् शहारिश्चेत्युभौ गुडु ।

अेकीभूयोदितौ येनाभिषिक्तस्तेन तत्पदे ॥ ४८ ॥

ब्राह्म्या श्रिया लौकिकया श्रीनृसिंहस्य तेजसा ।
भास्वन्तं भास्करात्मं तं नतदृत्पद्मराशिषु ॥ ५० ॥

श्रीनृसिंहशठारातिथतीन्द्रस्वीयतेजसा ।
कृतनीराजनं प्रेम्णाकरोत्सर्वत्र भास्वरम् ॥ ५१ ॥

लक्ष्मीनृसिंहशठजिन्मनःकुमुदयन्द्रमाः ।
श्रीरङ्गशठजिद्योगी जयत्यद्भुतयेष्ठितः ॥ ५२ ॥

यतीन्द्रोर्मणेन श्वाध्या शोभादर्षकरी सताम् ।
अविच्छिन्नामृतास्वादा रामलक्ष्मणयोरिव ॥ ५३ ॥

कृतान्वयश्रीनृदरौ योगी भाति ऽनन्वयः ।
लक्ष्मीनृसिंहशठजिद्योगीन्द्रकरुणाप्लुतः ॥ ५४ ॥

येन लक्ष्मीनृसिंहशठकोपयतीन्द्रेण उपेण अेकीभूय उदितौ
तेन योगीन्द्रेण तत्पदे अभिषिक्तः ॥ यतीन्द्रेण स्वपदेऽभिषिक्तः ॥

पशुव्याघ्रैःश्रयसम्पत्तिः गजसिंहसमाशयः ।
निर्वैरमभवत्तत्र प्रशान्ताश्रमसन्निधौ ॥ ५५ ॥

सदा तत्त्वविचारश्च सदाऽमृतविगाहनम् ।
श्रवणैर्विदुषां श्रीमद्धंसद्वितयसन्निधौ ॥ ५६ ॥

सर्वसंशयविच्छित्तिरहितार्थनिरासनम् ।
सर्वविद्याप्रयारश्च वरदंसयुगान्तिके ॥ ५७ ॥

वृष्टिर्वसोश्च विद्यायाः पुष्पस्य मधुनो यथा ।
सर्वामोदकरी लक्ष्मीनृसिंहलृदयङ्गमा ॥ ५८ ॥

सर्वथा संप्रवृत्ता सा देवानामपि दुर्लभा ।
दशधा लसदात्मापि तुष्यत्यात्मेश्वरो हरिः ॥ ५९ ॥

गुरुसन्तोषकृद्गतः संश्लिष्यो यतिस्सदा ।
श्लिष्यसंसाभिमानि य यतिराङ्ग-धर्मतत्त्ववित् ॥ ६० ॥

सात्विकी परमा दृष्टिस्तयोः परमदंसयोः ।
विभाति देहमात्रेण भेदो नैवाशये ऽवचित् ॥ ६१ ॥

परस्परगुणादृशौ परस्परगुणादृशौ ।
 परस्परप्रीतिनिधीविदुषां विस्मयावधौ ॥ ६२ ॥
 ब्रह्मविद्योज्ज्वलत्स्वाङ्गं विश्रामोदकृतोदयम् ।
 पद्मोल्लासकरं भान्तं विष्वक्कनिलयं यतिम् ॥ ६३ ॥
 सर्वसन्तापहरणशायोल्लासितविग्रहम् ।
 आश्रिताभीष्टकृलदं सौम्यं सूर्यं विलक्षणम् ॥ ६४ ॥
 द्वारं भवतितीर्थूणां सद्भावं द्विजजन्मनाम् ।
 अभावं द्रोषवर्गाणां श्रीरङ्गशठजिधतिम् ॥ ६५ ॥
 सन्मार्गबुद्धिसम्प्लेतुं वरतेजोनिधिं शुभम् ।
 सर्वारोग्यप्रदधियं शुचिकारणामश्रये ॥ ६६ ॥
 नृसिंहानुष्टुभा प्रीतो रङ्गिकारिजटतया ।
 लक्ष्मीनृसिंहो यन्निघ्नः श्रये रङ्गशठद्विषम् ॥ ६७ ॥
 देहवाग्पुत्तुदयगाम्भीर्यात् कविमोहनम् ।
 धत्थं त्वेन गिरावक्तुं यतीन्दुं मुड्यतीव धीः ॥ ६८ ॥
 नित्यारियातुलन्तारं भवसिन्धुविशेषणम् ।
 ममताविन्ध्यमनं कुम्भजं मेनिरे यतिम् ॥ ६९ ॥
 गरुत्मन्तमिवोद्यन्तं पक्षपातं विनोर्जितम् ।
 विनतानन्दनं रङ्गशठजिन्नाम योगिनम् ॥ ७० ॥
 सर्वथाशेषभावेन धीतमानं निजश्रिया ।
 माधवार्पितसर्वांशं शेषं रङ्गशठद्विषम् ॥ ७१ ॥
 शेषाशनं श्रीशधर्मनेतारं हरिसम्मतम् ।
 तत्सेनान्यमिवाप्यन्यं श्रये रङ्गशठद्विषम् ॥ ७२ ॥
 अनुष्ठितकतुशतं सर्वज्यैष्यपदस्थितिम् ।
 यतिं मडेन्द्रमपरं नरसिंहैकपालितम् ॥ ७३ ॥
 धीप्रयोदनकर्तारं सर्वसन्मार्गदायिनम् ।
 पुण्डरीकाक्षनिलयं सवितारमिवापरम् ॥ ७४ ॥
 सुदर्शनं धीतमानं हरेः करसमुज्ज्वलम् ।
 चक्रेशमिव योगीन्द्रं विमताशाविबाधकम् ॥ ७५ ॥

रामान्वयकरं विष्णुपदघोतितविग्रहम् ।
 लंसं लंसान्वयादीभं भस्वन्तमपरं यतिम् ॥ ७६ ॥
 पाञ्चजन्यमिवाशेषमोदावडशुभध्वनिम् ।
 सतां जयप्रदगुणमसतां य भयावडम् ॥ ७७ ॥
 श्लाघ्याभिजनसम्भूतं सदैव रमयेक्षितम् ।
 यतिमन्यं कौस्तुभञ्च लुद्रतं य डरेर्गुणैः ॥ ७८ ॥
 अविच्छिन्नगुणं श्रीमद्भरिशार्ङ्गमिवापरम् ।
 अविनाभूतविजयं नित्यशत्रुविनाशनम् ॥ ७९ ॥
 सदाधिष्ठितदेवेशं गुरुदृष्ट्याभिपालितम् ।
 कृतपुण्यैर्जनैर्दृष्टं यतिं स्वर्गमिव स्थितम् ॥ ८० ॥
 सरस्वतीपदमुष्णं सत्यपालनतत्परम् ।
 स्वभक्तितुष्टुहस्तेशमन्यं पद्मभवं यतिम् ॥ ८१ ॥
 जाल्वीतीर्थपूताङ्गं कलयोर्व्वसिताननम् ।
 विश्वातिशाथिसार्वङ्ग्यं षशानमपरं यतिम् ॥ ८२ ॥
 अमेघभीतिनिलयमतमस्सङ्गुःषितम् ।
 अनाभिजातसंसर्गं लंसं वन्दे विपश्चितम् ॥ ८३ ॥
 अथ तेभ्यो नमोऽध्यस्तु यतीन्दुं विद्विषन्ति ये ।
 अत्र प्रवृत्तमनसः यैश्च सन्धुक्षिता वयम् ॥ ८४ ॥
 यदन्वयाद्विशुद्धास्स्युः भक्त्या दूषणया धिया ।
 उभये शुद्धमनसः स्मरणं तत्र कारणम् ॥ ८५ ॥
 विचार्यं बुद्ध्युदात्मलया यतीन्दोर्निर्मलाशयाः ।
 वृत्ताढ्यौ सन्त आसायं निमग्ना भवतश्चियै ॥ ८६ ॥
 अपापभीरुलुट्यैः अयतीन्द्रानुवर्तिभिः ।
 अनृसिंसेक्षितैः किं वा सद्भिरेव हि केवलैः ॥ ८७ ॥
 यस्मिन्नुपदिशत्यर्थं प्रणवैकसमुद्रतम् ।
 मेने जनस्स्वमात्मानं जातं शेषं पुनर्नवम् ॥ ८८ ॥
 सर्वद्विजसमक्षं हि कृतस्नानादिककडियः ।

जगद्धेतुर्मानाथमर्घ्यदानादिनाश्च्ययत् ॥ ८९ ॥

रविप्रभे जपत्यस्मिन् पद्मराशिस्मिताननः ।

स्वयं च निश्चलस्तस्थौ यतिना शिक्षितो यथा ॥ ९० ॥

शुद्धमानुकराश्विष्टं लक्ष्मीनरमृगेश्वरम् ।

अतोषयत्त्वभिगमैः परिवारेण संयुगम् ॥ ९१ ॥

नित्यसेवाविशुद्धात्मभूमिदिवगणेष्वसौ ।

श्रीभाष्यामृतवर्षाणि यथा मेघोऽभ्यवर्षयत् ॥ ९२ ॥

उच्यस्थेऽथ रवौ योगी योगतुष्टरमापतिम् ।

ॠज्याऽऽराधनसन्तुष्टं कारयामास वाज्यमी ॥ ९३ ॥

दुतशिष्टं यतिः सम्यक् शिष्यलब्धं सुधोपमम् ।

पवित्रमन्नं ङार्दाय न्यवेद्यद्यथोचितम् ॥ ९४ ॥

अथ द्वयार्थवक्त्राऽसौ द्वन्द्वातीतस्सतां व्रजे ।

तोषयामास योगीन्द्रं श्रीनृसिंहाशठद्विषम् ॥ ९५ ॥

समक्ष्यञ्च दिनेशस्य कृतस्नानो यतीश्वरः ।

सन्दिग्धायां रविस्थित्यां नृसिंहारधने यतः ॥ ९६ ॥

लक्ष्मीनृसिंहाशठजिद्योगीन्द्रं संप्राण्य च ।

कटाक्षामृतसन्तुष्टः जयत्यम्बिलवन्तितः ॥ ९७ ॥

अथ योगासने योगी योगतुष्टनृसिंहाधीः ।

शेषिणं जगतां स्वस्थ ध्यायति श्रीरमाश्रयम् ॥ ९८ ॥

अेवं विषैर्बुधाश्वर्यैः कृत्यैर्दसौ परस्परम् ।

उर्षयन्तौ सदा नम्रान् ज्ञयातस्तां भुवत्सरान् ॥ ९९ ॥

यत्रैतद्धंसयोश्शुद्धपदपङ्कजरेणवः ।

पावनास्सर्वजन्तूनां सा भूमिर्द्धारकाटिका ॥ १०० ॥

श्रूयतेऽस्योर्नादः यत्रयद्विषयोऽपि वा ।

सा प्राणनाडिविद्यायाश्शीक्षाध्यायाश्च सम्पदः ॥ १०१ ॥

अडो ऽयदूषयं रङ्गाशठजिद्योगिवैभवम् ।


यदपारं कलुषया वाया गोष्पदमभ्रुवम् ॥ १०२ ॥

नन्दन्तु सन्तो यद्वि वा दूषयन्तु कृतिं मम ।
उभयं लूषणं नैव प्राज्ञेतरसमादरः ॥ १०३ ॥
जप्यमेतद्विद्विदुषां मनोवाग्वृत्तलूषणम् ।
न छि त्यजन्ति विबुधा विधुं दौषाञ्चितं क्वचित् ॥ १०४ ॥
न यार्थतूषणया प्यात्सै यतीन्दुगुणयन्द्रिका ।
तद्गुणविदुषां लक्ष्या दर्शनार्थमियं कृतिः ॥ १०५ ॥
शब्दे स्वर्गदुलानेन सूरिभिश्शिक्षिता वयम् ।
लक्ष्मीनृसिंहशठजिद्योगिदृष्टयाविशोधिताः ॥ १०६ ॥
तुष्यत्वनेन वयसा शुभलक्ष्मीनृकेसरी ।
लक्ष्मीनृसिंहशठजिद्योगीन्द्रो दैवतं मम ॥ १०७ ॥
अनुष्ठुभा परमया वाया साकृत्यमीकृतता ।
श्रीरङ्गशठजिद्योगिविधोर्वृत्तं च वर्णितम् ॥ १०८ ॥
॥ शुभमस्तु ॥
शठारिलक्ष्मणामुनीन्द्राख्यार्थीः जयति श्रुतः ।
लक्ष्मीनृसिंहशठजित् यापादि प्रोष्ठपादभवः ॥
जयत्युख्यैर्गुरुःश्रीकृष्णधाक्षेपसमुन्नतिः ।
मकरेऽवतरन् रङ्गशठजिद्विश्वदेवभवः ॥
श्रीमते श्रीमच्छठकोप श्रीरङ्गशठकोपयतीन्द्रमहादेशिकाय नमः ॥
एति आवियुर् श्रीनिवसयार्थविरचितः श्रीपार्थसारथिस्तवः समाप्तः ।

End of Part - 4

Encoded by Muthuraman Krishnamurthy

Proofread by PSA Easwaran

——
Shri Parthasarathi Stavah

pdf was typeset on November 22, 2022

——

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

